

Orienteringer kontrollutvalget

Alle typer

Reglement

Finansreglementet

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

- Vedtatt 10.12.2024 i K-sak 135/2024
- Kommunelovens §§ 14-2 og 14-13
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

- Reglene om finansforvaltningen omfatter:
  - Forvaltning av **midler** med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)
  - Forvaltning av **gjeld**sporteføljen og øvrige finansieringsavtaler
  - Forvaltning av **midler** med langsiktig tidshorisont (langsiktig likviditet)

Status «finansområdet» – hva omfattes i vår balanse?

Noter	Tekst - Beløp i tusen kroner	2024	2023
	Eiendeler		
	(A) Anleggsmidler	5 503 506	5 173 074
	<i>I. Varige Driftsmidler</i>	2 844 666	2 752 517
4	Faste eiendommer og anlegg	2 729 802	2 712 885
4	Utstyr, maskiner og transportmidler	114 864	39 632
	<i>II. Finansielle anleggsmidler</i>	662 940	604 018
5,15	Aksjer og andeler	292 900	286 241
	Obligasjoner	0	0
5,15	Utlån	370 040	317 777
	<i>III. Immaterielle eiendeler</i>	0	0
	<i>IV. Pensjonsmidler</i>	1 995 900	1 816 538
11	Pensjonsmidler	1 995 900	1 816 538
	(B) Omløpsmidler	710 117	720 870
	<i>I. Bankinnskudd og kontanter</i>	50 577	145 744
	Bankinnskudd og kontanter	50 577	145 744
	<i>II. Finansielle omløpsmidler</i>	233 351	215 729
7	Aksjer og andeler	233 351	215 729
	Obligasjoner	0	0
	Sertifikater	0	0
	Derivater	0	0
	<i>III. Kortsiktige fordringer</i>	426 189	359 397
	Kundefordringer	60 049	19 320
21	Andre kortsiktige fordringer	145 100	142 341
11	Premieavvik	221 040	197 736
	Sum eiendeler	6 213 623	5 893 944

Noter	Tekst - Beløp i tusen kroner	2024	2023
	Egenkapital og gjeld		
	(C) Egenkapital	1 362 844	1 463 641
	<i>I. Egenkapital drift</i>	152 624	297 995
13	Disposisjonsfond	112 397	264 170
13	Bundne driftsfond	40 228	33 824
3	Merforbruk i driftsregnskapet	0	0
	<i>II. Egenkapital investering</i>	126 671	115 370
13	Ubundne investeringsfond	83 140	83 140
13	Bundne investeringsfond	43 531	32 230
	Udekket i investeringsregnskapet	0	0
	<i>III. Annen egenkapital</i>	1 083 549	1 050 276
2	Kapitalkonto	1 094 326	1 061 054
3	Prinsippendringer som påvirker	-10 777	-10 777
	(D) Langsiktig gjeld	4 543 188	4 209 046
	<i>I. Langsiktig gjeld</i>	2 559 948	2 406 437
9,10	Gjeld til kredittinstitusjoner	1 729 948	1 442 437
9	Obligasjonslån	587 000	721 000
9	Sertifikatlån	243 000	243 000
	<i>II. Pensjonsforpliktelse</i>	1 983 240	1 802 609
	(E) Kortsiktig gjeld	307 592	221 258
	<i>I. Kortsiktig gjeld</i>	307 592	221 258
	Leverandørgjeld	96 667	2 492
	Likviditetslån	0	0
18	Annen kortsiktig gjeld	210 924	218 600
8	Derivater	0	0
11	Premieavvik	-0	165
	Sum egenkapital og gjeld	6 213 623	5 893 944

Formål og målsetting med kommunens finansforvaltning

- Over tid søke å oppnå ønsket netto finanskostnad (rentekostnad minus avkastning på finansielle plasseringer) til akseptabel risiko
  - Akseptabel risiko: Defineres i økonomiplanen
- Søke å oppnå størst mulig grad av forutsigbarhet knyttet til netto finanskostnad

Formål og **målsetting** med kommunens finansforvaltning

1. Ha tilstrekkelig med likviditet til dekning av løpende forpliktelser
2. Ledig likviditet skal plasseres til konkurransedyktige betingelser
3. Søke samsvar mellom løpetid på finansieringen og investeringen (avskrivningstid – avdragsprofil)
4. Lavest mulig finansieringskostnader til akseptabel risiko
5. Opprettholde realverdi av midler som forvaltes med lang tidshorisont
6. Kunne budsjettere med årlige uttak tilsvarende 2,5% av midler som forvaltes med langsiktig tidshorisont
7. Opprettholde et tilstrekkelig bufferfond (skal gjøre tjenesteproduksjonen mindre sårbar for svingninger i finansmarkedene. Skal utgjøre 15% av porteføljeverdien for langsiktige finansielle aktiva)
  - Bufferfond per 31.12.2024: 0 (2023: 17,3 mill. NOK)
8. Oppnå avkastning på midler som forvaltes med langsiktig tidshorisont som i gj.snitt er 2% høyere enn et risikofritt alternativ til akseptabel risiko

Hva reglementet inneholder

1. Regler om vesentlig finansiell risiko og risikospredning
  - a) Kommunelovens § 14-13 som hindre kommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko
  - b) Kommunens løpende betalingsforpliktelser bør innfris ved forfall
  - c) Langsiktig tidshorisont
  - d) Risikospredning oppnås gjennom fordeling av plasseringer og lån på flere aktivaklasser, utstedere og forfallstidspunkter. Skal gi en stabil og forutsigbar avkastning og finanskostnader – over tid.

2. Retningslinjer for bærekraft og etikk i forvaltningen
  - a) FN's bærekraftsmål
  - b) Alle investeringer skal gjøres i tråd med FN's Global Compact (basert på menneskerettigheter, grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet, miljø og utvikling samt korrupsjon)
  - c) Investeringer i tråd med SPUs (Statens Pensjonsfond Utland) offisielle ekskluderingsliste
  - d) Transaksjoner skal være transparente

Hva reglementet inneholder

3. Rapportering

- a) Minimum 3 ganger per år (tertial + årsmelding)
- b) Krav til rapporteringens innhold (minimumskrav)

4. Ansvar og fullmakter

- a) Kommunestyret har ansvaret for kommunens finansforvaltning – og fastsetter
  - i. Kommunens finansreglement herunder formål og målsetninger for forvaltningen
  - ii. Finansforvaltningens sammensetning med kommunens øvrige aktivitet (økonomiplan)
  - iii. Kommunens vurdering av vesentlig risiko

- b) Kommunestyret delegerer til rådmannen å **uføre** finansforvaltningen
  - i. Dersom avvik mellom vedtatte retningslinjer og faktisk forvaltning, skal rådmannen så raskt som mulig fremlegg en plan for håndteringen

Forvaltning av midler med lav risiko og høy likviditet

1. Formålet og målsetning med forvaltningen

- Krav til lav finansiell risiko og god likviditet i plasseringen, er viktigere enn ønsket om høy avkastning på midlene
- Det skal til enhver tid være tilstrekkelig med likviditet til å dekke løpende forpliktelser
- Avkastningen skal minst tilsvare det kommunens hovedbankforbindelse gir i avkastning
- Hovedbankforbindelsen skal primært benyttes

2. Generelle rammer og begrensninger for forvaltningen

- Maks løpetid < 1 år

3. Finansiell risiko og risikospredning

- Lav finansiell risiko og høy likviditet (det skal f.eks. ikke være begrensninger på uttaksretten i valgte pengemarkedsfond)

Forvaltning av **gjeldsporteføljen** og øvrige finansieringsavtaler

1. Formålet og målsetning med forvaltningen

- Finansiering skal skaffes til gunstigst mulig betingelser
- Søke stabilitet og forutsigbarhet i finansieringskostnadene i økonomiplanperioden (fast/flytende rente + størrelse på bufferfond)
- Økonomisk levetid på investeringer skal i størst mulig grad samsvare med løpetiden på finansieringen
- Avdrag lån skal min tilsvare minimumsavdraget (høyere om kommunestyret bestemmer det)

2. Generelle rammer og begrensninger for forvaltningen

- Gjeldsporteføljen skal være sammensatt som bestemt i reglementet (egen tabell)

3. Finansiell risiko og risikospredning

- Finansiell risiko begrenses ved bevisst valg av motparter (långiver)
  - Ordinære serielån: KLP eller Kommunalbanken
  - Obligasjonslån, sertifikatlån og rentebytteavtaler (swap): De største norske banker
- Lån i utenlandsk valuta er ikke tillatt

Forvaltning av **gjeld**sporteføljen og øvrige finansieringsavtaler

4. Metode og rutiner for opptak av lån

- Opptak av lån først etter vedtatt lånefinansiering i kommunestyret
- Rådmann har fullmakt til å refinansiere eksisterende gjeld (obligasjonslån, sertifikatlån) + godkjenne lånevilkår
- Låneopptak (tidspunkt) vurderes mot likviditetsbehov (ubrukte lånemidler) og vedtatt investeringsbudsjett
- Økonomisjef kan fornye lån med løpetid under 12 måneder
- Tilbud lån: Minimum fra to tilbydere – unntak for sertifikatlån og obligasjonslån + startlån (Husbank)

5. Øvrige finansavtaler

- Finansiell leasing dersom dette gir lavere kostnader over tid enn om kommunen har eierskapet

Forvaltning midler med langsiktig tidshorisont

1. Formålet og målsetningen med forvaltningen

- Forvaltning av aktiva for årlig tilførsel av avkastning
- Målsettinger (4) nærmere beskrevet i reglementet

2. Generelle rammer og begrensninger for forvaltningen

- Kommunens grunnprinsipp er at forvaltningen skal være enkel å kommunisere samt etterprøvbar med tanke på oppnådde resultater
- Avkastning $\geq$ realveksten i norsk økonomi (BNP i faste priser)

3. Investeringsstrategi

- Strategien er risikostyrt og er i utgangspunktet en langsiktig beslutning
- Rammer gitt i en tabell listet opp i reglementet

4. Forventet avkastning og finansiell risiko

- Kommunens langsiktige avkastningskrav = 4,5%
- Dagens avkastning: NIBOR + 2% = 6,6%

Forvaltning midler med langsiktig tidshorisont

5. Sammensetning av kommunens langsiktige portefølje

- Porteføljen skal være godt diversifisert

6. Valg av forvaltere

- Godkjente norske og utenlandske verdipapirforetak eller verdipapirfondsforetak skal benyttes
  - Melhus kommune benytter i dag: Grieg Investor

Fullmaktsmatrise

- Gir en oversikt over hvem som har fullmakt til å forvalte hva samt forplikte kommunen
  - Både rådmann og økonomisjef er delegert fullmakter fra kommunestyret i reglementet

Lån til egne investeringer – driftskreditt (kom.lov § 14-15)

- Er ikke omtalt i finansreglementet og må derfor godkjennes av kommunestyret hver gang denne typen hendelser oppstår
  - Eksempelvis opptak av kassekredittlån

Orientering slutt

